

gospodarske, obrtniške in narodne

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold, za pol leta 2 gold., za četrto leta 1 gold.; po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrto leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 7. julija 1875.

Obseg: Štiri velike nadloge, katere žugajo tudi našemu kmetijstvu. — Razpis treh gozdarskih učnih stipendij. — Dvoje gospodarskih zapovedi. — Novi Kranjski panj po Dzierzonovi osnovi. (Dalje.) — O naši ženski odgoji. — Nekoliko posnetkov iz Miklošičeve sintakse. (Konec.) — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Štiri nove velike nadloge,
katere žugajo tudi našemu kmetijstvu.

(Dalje.)

Kolorado ali krompirjev žužek.

Ta podoba nam kaže groznega škodljivca na onem sadu, ki spada v vrsto poglavitnih živežev človeških.

Domá je, kakor so „Novice“ že pisale, v severni Ameriki, kjer so ga v prvič našli na divjem krompirju, od kodar pa se je razširil po vsem drugem domačem krompirju. Kolorado-žužek mu je zato imé, ker so ga zasledili izprva na divjem krompirju poleg reke Kolorado.

Množi se pa ta mrčes tako-le: V začetku maja meseca, ko začne krompir perje poganjati, zleze rujavorumeni in črno-progasti žužek iz zemlje, v kateri je čez zimo kot zapredek (buba) bival; čez 2 tedna potem položi ona podolga, prizorna, rdeče-rumenkasta

jajčica na spodnjo stran perja, in to po 12 do 20 na vsako perje; tako jih poklada skozi 6 tednov, dokler ni otresel vse svoje jajčje zaloge, ki znaša 700 do 1200 jajčic. Iz jajčic se čez kakih 8 dni naredijo gosnice temno-rdeče barve, ki se kakor žužek živijo od perja krompirjevega. Čez 3 tedne se podá zdaj popolnoma izraščena gosnica (ličinka) v zemljo, si ondi naredí gladko luknjico, se leví in postane zapredek enake barve; iz nje v 10. do 12. dneh izleze žužek, ki sred junija meseca drugi zarod leže, in zopet čez 50 do 55 dni v začetku avgusta meseca tretji zarod.

Iz tega se vidi, kako strašansko rodoviten je ta mrčes. Sto babic v enem poletju zamore zarediti na tisoče milijonov škodljivega mrčesa.

V 16 letih se je razširil čez 360 geografičnih milj in čez 40 do 50.000 kvadratnih milj zemlje. On pokončuje tretji del krompirjevega polja in zato so v Ameriki bili že primorani kakošno leto popolnoma opustiti sajenje krompirja.

Čeravno je Avstrijska vlada prepovedala, krompir iz Amerike v naše cesarstvo voziti, si vendar nismo gotovi, da ne bi Kolorado se prikradel tudi v naše dežele, in to zato ne, ker se ta mrčes prime tudi drugih sadežev, po katerih utegne se vtepti iz Amerike v druge dežele.

Naravni sovražniki, ki ta mrčes pokončujejo, so: nekatere muhe, polonice, nekatere stenice, nekateri drugi žužki, krote, vrane, race itd.

(Dalje prihodnjič.)

Razpis

treh gozdarskih učnih stipendij.

Štipendije po 400 gold. podelí c. kr. ministerstvo kmetijstva trem učencem na gozdarskem oddelku c. kr. visoke šole za kmetovalstvo na Dunaji, katere uživajo, dokler traja nauk v tem oddelku.

Prosilci za te štipendije morajo priložiti svojim prošnjam zraven spričevala zrelosti više gimnazije ali više realke, ali morebiti še drugih dokazov svojega delovanja, tudi spričevala, da nimajo premoženja, pa so čednega obnašanja, in če so bili prej učenci gozdarske akademije v Mariabrunn-u, tudi učna spričevala te šole. Prošnje naj se naravnajo na c. kr. ministerstvo kmetijstva, pa pošljejo rektoratu c. kr. visoke šole za kmetijstvo na Dunaj do 1. septembra t. l.